

*Vzdělávání sociálních pracovníků
na kvalitní výkon specializovaného
sociálního poradenství
na Slovensku*

prof. PhDr. ThDr. Andrej Mátel, PhD.

Praha, 2024

Specializované a odborné sociální poradenství

Specializované sociální poradenství (SK)	Odborné sociální poradenství (ČR)
LEGISLATIVNÍ VÝCHODISKO	
Zákon o sociálních službách (č. 448/2008 Z.z.)	Zákon o sociálních službách (č. 108/2006 Sb.)
FORMY SOCIÁLNÍHO PORADENSTVÍ	
Základné a špecializované	Základní a odborné
ZÁKLADNÍ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ	
<ul style="list-style-type: none">- súčasť každej sociálnej služby- informatívne, odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci- kvalifikácia: stačí vyššie odborné vzdelanie vo vybraných odboroch alebo akreditovaný kurz v rozsahu najmenej 150 hodín a ročná prax	<ul style="list-style-type: none">- základní činností při poskytování všech druhů sociálních služeb, povinnost zajistit ho- informativní- kvalifikace: aj pracovník v sociálních službách pod dohledem sociálního pracovníka

Specializované a odborné sociální poradenství

Specializované sociální poradenství (SK)	Odborné sociální poradenství (ČR)
PODOBNOST A ODLIŠNOST ŠSP / OSP Z HLEDISKA ZPŮSOBU VÝKONU	
1. Odborná činnost v rámci vybraných sociálních služeb 2. Samostatný druh sociální služby vykonávaný a) poskytovatelom sociální služby na základe akreditácie b) ako samostatná prax sociálneho pracovníka	1. sociálně-terapeutické a jiné činnosti poskytované v rámci vybraných zařízení sociálních služeb 2. samostatný druh sociální služby (kromě něj služby sociální péče a služby sociální prevence)
KVALIFIKACE PRO VÝKON ŠSP / OSP	
- sociální pracovník (VŠ Mgr. výhradne v odbore sociálna práca) a jednoročnú prax v priamom styku s cieľovou skupinou	- sociální pracovník (VOŠ nebo VŠ /Bc., Mgr., PhD. /, ale také studijní programy zaměřené na sociální pedagogiku, právo nebo speciální pedagogiku)

Specializované a odborné sociální poradenství

Specializované sociální poradenství (SK)

Odborné sociální poradenství (ČR)

CÍLOVÉ SKUPINY A MÍSTO VÝKONU

- cílové skupiny nie sú v zákone uvedené (uvádza sa v žiadosti o akreditáciu alebo je integrálnou súčasťou sociálnej služby)

- a) ambulantnou formou prostredníctvom poradní sociálneho poradenstva,
- b) terénnou formou prostredníctvom terénnych programov
- c) integrálna súčasť sociálnych služieb poskytovaných ambulantnou, terénnou alebo pobytovou formou

- sociální skupiny osob využívající služby v
- a) poradnách: občanských, manželských a rodinných, pro seniory, pro osoby se zdravotním postižením, pro oběti trestných činů a domácího násilí, pro osoby s potřebou paliativní péče;
 - b) přirozeném sociálním prostředí
 - c) speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu
- s osobami, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností

Specializované a odborné sociální poradenství

Specializované sociální poradenství (SK)	Odborné sociální poradenství (ČR)
ČINNOSTI PROVÁDĚNÉ V RÁMCI ŠSP / OSP	
- nie sú stanovené v zákone	- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, - sociálně terapeutické činnosti, - pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí, - činnosti poskytující podporu pečujícím a činnosti, které spočívají v nácviku dovedností pečujících osob pro zvládnání péče o osoby závislé na jejich pomoci.
PROCES VÝKONU ŠSP / OSP	
- diagnostika: zistenie príčin vzniku, charakteru a rozsahu problémov fyzickej osoby, rodiny alebo komunity - poradenská intervencia: poskytnutie konkrétnej odbornej pomoci	- není uvedeno v zákoně

Vývoj kvalifikácie (odbornej spôsobilosti) na výkon ŠSP

- november 2008 VŠ Bc. alebo Mgr. vzdelanie (sociálna práca alebo so zameraním na činnosti vykonávané v rámci ŠSP) + **3-ročná prax** pre osoby ZŤP (osobité činnosti) aj SŠ + **1-ročná prax**
- december 2013 VŠ Bc. alebo Mgr. vzdelanie (sociálna práca, **sociálne služby a poradenstvo ...**), 485/2013 Z. z.
- december 2017 fyzická osoba, ktorá má **jednoročnú prax** v priamom styku s cieľovou skupinou a spĺňa podmienku odbornej spôsobilosti na výkon sociálnej práce sociálnym pracovníkom podľa osobitného predpisu (profesijný zákon č. 219/2014 Z.z.), 331/2017 Z.z.

Kvalita ŠSP (ako ju zabezpečiť?)

Kvalitná pregraduálna a graduálna príprava na VŠ (?)

- Sociálne poradenstvo ako súčasť predmetu Metódy sociálnej práce
- Sociálne poradenstvo ako samostatný predmet (Bc. / Mgr.)
- Výcvik sociálneho poradenstva (1 – 5 dní)
- Rozdiel medzi dennou a externou formou štúdia

Kvalita ŠSP (ako ju zabezpečiť?)

Kvalitná prax výkonu sociálnej práce (?)

- (negatívny) posun z 3-ročnej praxe na 1-ročnú prax
- (ne)dobré modely poradenskej praxe v sociálnych službách
- štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby (procedurálne, prípadne aj personálne štandardy kvality)
- supervízia osôb vykonávajúcich ŠSP
- akreditované ďalšie vzdelávanie sociálnych pracovníkov v oblasti ŠSP

Kvalita ŠSP (ako ju zabezpečiť?)

Dobré skúsenosti z akreditovaného vzdelávania

- akreditácia MŠVVaM (MPSVaR), zvyčajne 180 hodín alebo 150 hodín
- výcvikové vzdelávanie prezenčnou formou (distančne len minimum alebo vôbec)
- 3-dňové výcvikové bloky
- dobre nastavené obsahové zameranie

Vzdelávanie v oblasti ŠSP

- Identifikácia potrieb
- Práca s emóciami
- Poradenský vzťah
- Prvý kontakt
- Poradenský kontrakt
- Formulovanie cieľov
- Diagnostika v ŠSP
- Poradenské intervencie
- Evaluácia a katamnéza
- Prezentácia videonahrávky poradenského rozhovoru

KLÁČKY

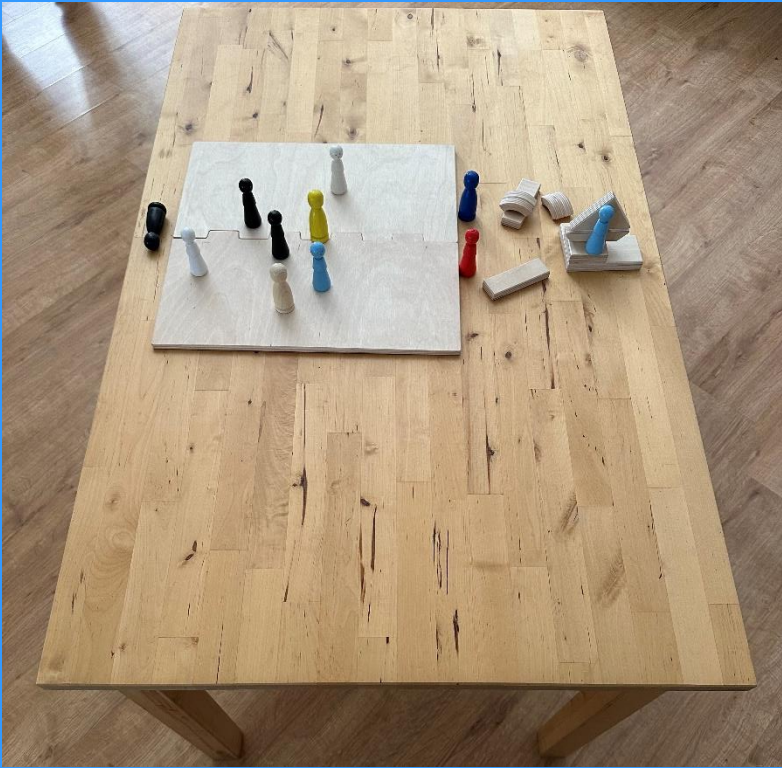
- BLÍZKY ČLOVEK (RODINA, PRIATEL)
- PODOBŇNÝ NÁZOR
- PREPOJENIE ← PRIJÍMATEL'
- PRIĎPRAVA
- OTVORENOSŤ
- VYJADRENIE POCITOV / EMPATIA /
- ZÁŇJEM O KOMUNIKÁCIU ← ODOSIELATEL' (KOMUNIKÁTOR)
- VYTVORENIE PODM. ← ČAS, PRIESTOR
- DISKRÉTNOSŤ
- DÔVERYHODNOSŤ POČÚVAJACEHO
- ROVNAKÉ PODMIENKY PRI ROZH. TRE OBIĎVE STRANY
- PRIMERANOSŤ — VEK, STATUS, POKLONIE (ROD)
- AKTÍVNE POČÚVANIE ←
- SPÁTNÁ VÄZBA
- ODHAD — NÄLADY POCITOV
- JASNOSŤ A KONKRÉTNOSŤ
- HLAS / MODULÄCIA /

STÄZŇJE

- NEZNÄMI LÜDIA ← AL. VÄCSÍ POČET
- IZTÄHOVÝ KONFLIKT
- NEKOMUN. O POCITOCÄ
- NEZÄŇJEM O KOMUNIKÄCIU
- TRÄMA, DIREKTÍVOSŤ, MENTOROVANIE
- NESPRÄVNA TERMINOLÖGIA
- NEPOČÜVA (SKÄCE DO RECI, NEVYNÄMA)
- NIE JE SPÄTNÄ VÄZBA
- OBŠIRNOSŤ, INOTÄJE
- ZVYŠOVANIE HLASU
- TEMPO RECI

Specializované ŠP prvky

- hranie rolí
- persvázia
- mediácia
- napísať pre ↔ proti
- identifikovanie aktívnych a pasívnych (redigovateľných)
- kľúčové čísla
- prázbočenie
- sumarizácia
- identifikácia pobudí nad rámec ŠP, miera distribúcie špecialistom (napr. psych., politici...)
- VYSTIENIE A POTVRDENIE EMÓCIÍ KLIENTA
- GENOGRAM
- EKO MAPA
- FLIP CHART
- MOTIVOVANIE KLIENTA K JEHO VLASTNÉMU ROZHODOVANIU
- VIZUALIZÁCIA POMÔCKAMÝ - VAŽIČKY
- katarzná ventilácia
- prioritizácia problému
- anamnéza

Ďalšia vízia ŠSP

Špecializované sociálne poradenstvo ako **špecializácia**

- umožňuje profesijný zákon, upravuje nariadenie vlády
- doposiaľ v SR:
 1. sociálna kuratela
 2. sociálna posudková činnosť
- špecializačné vzdelávanie štandardizované a akreditované

Ďakujem za pozornosť!

